

Ajuntament de Sant Feliu de Guíxols

Arxiu municipal

FONS VICENÇ GANDOL JORDÀ

Empresari i fotògraf afeccionat

1900 - 1991

Fitxa del fons

[La documentació que integra aquest fons es troba
descrita en xarxa al recurs web Arxius en Línia](#)

10. Fons personals

Darrera actualització: maig 2020

DESCRIPCIÓ DEL FONS

IDENTIFICACIÓ

Codi de referència

CAT AMSFG 10 VGJ

Títol

Fons Vicenç Gandol Jordà

Data / es

1900 - 1991

Volum i suport

El conjunt abarca unes 250 fotografies, principalment positius en suport de paper en formats diferents (17 x 23, 9 x 14, 5 x 6 cm) i cap a 90 negatius en placa de plàstic, format 4,5 x 6 cm. També hi ha una col·lecció de 10 postals. Completen el fons 26 unitats documentals textuais.

CONTEXT

Nom del productor

Vicenç Gandol Jordà

Història del productor

(Sant Feliu de Guíxols, 1891-1991). Home polifacètic i emprenedor, es va dedicar als negocis familiars, un taller de fusteria i La Funeraria Moderna, del seu pare Emili Gandol. L'any 1920 va fer-se càrrec dels banys de Sant Pol amb el suport de l'empresari gironí Josep Ensesa i de l'empresa de transports Ribot, Font i Artigues. Va adquirir les casetes de bany que havien estat propietat de Manuel Bosch, les va completar amb un cobert en forma de terrassa i va començar una variada oferta d'activitats lúdiques (un bot, un patí, balls de tarda i de nit...). Amb poca inversió, va iniciar els que serien els mítics banys al costat de la urbanització de S'Agaró, referent i símbol de la Costa Brava. Durant la Guerra Civil va fer nombroses fotografies dels esdeveniments que se succeïen a Sant Feliu de Guíxols com a conseqüència del conflicte bèl·lic (incautacions, bombardejos, refugiats...), atret per la seva afició a la fotografia i conscient de la importància de documentar gràficament l'excepcionalitat d'aquells fets.

Vicenç Gandol fou designat alcalde de Sant Feliu l'any 1939, en arribar les tropes nacionals a la

ciutat. Exercí aquest càrrec fins el 1946, quan fou destituït fulminantment per l'autoritat superior, segons sembla mitjançant una maniobra poc clara que pretenia situar al capdavant del consistori un perfil polític més proper al nacionalcatolicisme. Com a alcalde, Gandol va iniciar la reconstrucció de la ciutat, molt afectada pels bombardeigs, i va impulsar les obres d'urbanització de les principals vies de la ciutat. A partir de les dècades de 1950 i 1960, es dedicà al sector immobiliari, amb oficina al carrer Major, sense deixar la funerària familiar, i fou un actiu promotor turístic.

Pel que fa a la seva activitat fotogràfica, en la que s'havia iniciat segurament de la mà de Pere Rigau Roch, sembla que va continuar, com a mínim, fins a finals de la dècada de 1960. Hi ha fotografies artístiques seves publicades entre els anys 1949 i 1954 a la revista S'Agaró.

Història arxivística

El fons fotogràfic va ser entregat l'any 1986 pel mateix Vicenç Gandol al qui fins aquell moment havia estat el responsable de l'Arxiu Municipal, l'arqueòleg i historiador Lluís Esteva i Cruañas, per tal que l'ordenés i catalogués abans d'ingressar-lo a l'esmentat Arxiu. La donació d'aquestes fotografies per part d'Esteva es va fer el 1989, essent arxiver municipal Àngel Jiménez.

Pel que fa a la documentació textual, es desconeix la seva història arxivística més enllà de les dades esmentades al següent apartat.

Dades sobre l'ingrés

El fons va ingressar a l'Arxiu Municipal el 1989 per mitjà de Lluís Esteva Cruañas, segons s'ha explicat a l'apartat anterior.

Per altra banda, el 14 d'agost de 2013, la Sra. Mariona Rioja Casellas va fer donació a l'Arxiu Municipal de les 23 unitats textuais del fons i 13 fotografies d'èpoques posteriors a la Guerra Civil, incloent-hi alguna postal i imatges de Pere Rigau. La Sra. Rioja disposava d'aquest material com a familiar de la Sra. Victòria Casellas Romà, que havia regentat la botiga Casa Romà del carrer Major i, per aquesta raó, havia estat veïna i amiga de Vicenç Gandol.

A finals de novembre de 2019, el Sr. Josep Garriga Gandol i la Sra. Montserrat Garriga Gandol van fer donació a l'Arxiu Municipal de tres documents impresos (VGJ 24-26) que havien pertangut al seu besoncle Vicenç Gandol. També van entregar els dos objectes següents:

- Una capsa de fusta, buida, amb una inscripció publicitària de la fusteria Fills de E. Gandol: "F[àbrica] de sarcòfecs y caixes egípcies de fustes fines fills de E. Gandol. Major, 5 – Sant Feliu de Guíxols – Telefon 28"

- Una placa recordatori de l'activitat de Vicenç Gandol com a alcalde i amant de Sant Feliu de Guíxols i S'Agaró que li fou entregada amb motiu del seu 100è aniversari pels també exalcaldes Manel Vicens, Pere Albertí i Joan Cargol, 12 de gener de 1991. Aquesta placa fou elaborada per la joieria M. Quera i es conserva dins d'un estoig.

Aquests dos objectes (la capsula promocional de la fusteria i la placa recordatori) es conserven per raó de les seves característiques físiques al Museu d'Història de Sant Feliu de Guíxols, tot i que l'Arxiu Municipal en va fer fotografies (registres 25.654 i 25.655).

CONTINGUT I ESTRUCTURA

Abast i contingut

El fons està format bàsicament per fotografies que corresponen principalment al període de la Guerra Civil i van ser fetes per Vicenç Gandol de manera clandestina. Recullen les col·lectivititzacions, les conseqüències dels bombardeigs, els refugiats de l'Hotel Monumental de S'Agaró, etc. També hi ha algunes vistes de les obres d'urbanització que va impulsar com a alcalde els anys 1940 (mur de contenció de la platja, passeig del Mar i passeig dels Guíxols). Hi ha retrats corresponents a les visites dels tècnics i responsables de Regiones Devastadas, Srs. Cimadevilla i Masvidal, els anys 1944 i 1945. També hi ha dos retrats de Gandol, fets per Pere Rigau Roch. Així mateix, inclou algunes postals de finals dels anys 1920 d'Adolf Zerkowitz on es mostren diferents detalls dels Banys de S'Agaró. Completa el grup algunes postals sobre creuers turístics.

Pel que fa a la documentació textual, comprèn una mostra heterodoxa en què destaquen algunes impresos i diversos documents de caire satíric i festiu.

Sistema d'organització

Les fotografies s'han incorporat a la Secció d'Imatges de l'Arxiu Municipal, on figuren descrites a nivell de catàleg. Pel que fa a la documentació textual, es troba descrita també de forma individual, si bé, atès el seu escàs volum no s'ha cregut d'utilitat classificar-la.

Informació sobre avaluació, tria i eliminació

No es té constància de la realització d'intervencions d'avaluació, tria i eliminació sobre la documentació del fons.

Increments

No es té coneixement ni hi ha previsió de nous increments.

CONDICIONS D'ACCÉS I D'ÚS

Condicions d'accés

El fons és de lliure accés. La seva consulta es realitzarà d'acord amb el que estableix la legislació general sobre accés a la documentació i el Reglament de l'Arxiu Municipal de Sant Feliu de Guíxols.

Condicions de reproducció

La reproducció de la documentació es regirà pel que estableix el Reglament de l'Arxiu Municipal de Sant Feliu de Guíxols i la normativa legal sobre aquesta matèria.

Llengües i escriptures dels documents

Català i castellà.

Característiques físiques i requeriments tècnics

No existeixen.

Instruments de descripció

Es disposa d'inventari de tots el fons (fotografies i documents textuais) a nivell d'unitat documental, en base de dades Access.

DOCUMENTACIÓ RELACIONADA

Existència i localització dels originals

Dipositats a l'Arxiu Municipal de Sant Feliu de Guíxols.

Existència i localització de reproduccions

En relació a les fotografies de la Guerra Civil, n'existeix una còpia en positiu, probablement contemporània, dins el fons Lluís Esteva Cruañas, també custodiat a l'Arxiu Municipal de Sant Feliu de Guíxols. Recordem, tal com s'ha esmentat a l'apartat d'Història arxivística, que Gandol entregà les imatges a Esteva i que aquest inicialment hauria estat interessat en publicar-les.

Documentació relacionada

Hi ha fotografies realitzades per Vicenç Gandol al fons d'imatges de l'Ajuntament. També se'n conserven diverses al fons Jordi Rabell Rigau, veí i amic de Vicenç Gandol, amb qui treballà com a administrador de finques a partir dels anys seixanta. El Sr. Rabell explica haver vist com el mateix Gandol estripava i llençava algunes de les fotografies que havia fet dècades enrera, a les quals ja no donava cap importància. El Sr. Rabell, fotògraf afeccionat i sensible al valor d'aquestes imatges (totes elles posteriors a la Guerra Civil), les recuperà i conservà, i en els darrers anys les ha cedit a l'Arxiu Municipal o n'ha permès extreure còpia digitalitzada.

L'activitat com alcalde de Vicenç Gandol es pot resseguir en la documentació del fons de l'Ajuntament de Sant Feliu de Guíxols.

Bibliografia

- “Vicenç Gandol dona una col·lecció de fotografies de la guerra civil a l'Arxiu Municipal”, Àncora, núm. 1968. Sant Feliu de Guíxols, 17 d'abril de 1986.
- JIMÉNEZ, Àngel. *Memòria d'un temps. Josep Irla i Bosch (1876-1958). Sant Feliu de Guíxols sota les bombes (1936-1939)*. Sant Feliu de Guíxols: Ajuntament, 1998, 118 p.
- BUSSOT, Gerard. “Gandol Jordà, Vicenç”, *Gent d'un segle*. Sant Feliu de Guíxols (401 apunts biogràfics). Sant Feliu de Guíxols: Ajuntament – Arxiu Municipal / Diputació de Girona, 2011, p. 163.
- SUQUET, M. Àngels. “Fons de Vicenç Gandol Jordà”. JIMÉNEZ, Àngel; SUQUET, M. Àngels (dir.). *Observant el temps. Sant Feliu de Guíxols, 1860-1980*. Sant Feliu de Guíxols: Ajuntament – Arxiu Municipal / Diputació de Girona, 2002, p. 172.

Autoria i data

Descripció de les fotografies efectuada per M. Àngels Suquet Fontana el 2001. Unitats documentals textuais descrites per Marc Auladell Agulló l'agost de 2013. Descripció a nivell de fons elaborada per M. Àngels Suquet el 2002, adaptada i actualitzada per Marc Auladell Agulló l'abril de 2016. Actualitzada per Marc Auladell Agulló el maig de 2020.

Fonts

Per a la descripció a nivell de fons s'ha utilitzat com a base la descripció realitzada per M. Àngels Suquet publicada al llibre *Observant el temps* (citada a l'apartat de *Bibliografia*), a la qual s'han afegit algunes actualitzacions.

Regles o convencions

Norma de Descripció Arxivística de Catalunya (NODAC). Barcelona: Generalitat de Catalunya. Departament de Cultura. Subdirecció General d'Arxius i Associació d'Arxivers de Catalunya, 2007.

INVENTARI

1. Documentació textual / impresa

Ordenació cronològica dels documents

PROGRAMA D'ACTES DE LA FESTA MAJOR DE SANT FELIU DE GUÍXOLS	1907 - 1907	VGJ0011
PROGRAMA D'ACTES DE LA FESTA MAJOR DE SANT FELIU DE GUÍXOLS	1922 - 1922	VGJ0012
MENÚ DE L'ENLLAÇ DE VICENÇ GANDOL JORDÀ AMB MONTSERRAT MARTÍ CARRERAS	1927. 6. 15 - 1927. 6. 15	VGJ0024
RELACIÓ DELS MEMBRES DE LA COMISSIÓ GESTORA - AJUNTAMENT DE SANT FELIU DE GUÍXOLS, ENCAPÇALADA PER VICENÇ GANDOL JORDÀ COM A ALCALDE	1939. 6. 27 - 1939. 6. 27	VGJ0002
CARTELL DE LES ACTIVITATS ORGANITZADES AMB MOTIU DE LES REGATES QUE TINDRAN LLOC A S'AGARÓ ORGANITZADES PEL CLUB MARÍTIM DE BARCELONA	1940 - 1940	VGJ0015
DECRET D'ADOPCIÓ PARCIAL DE SANT FELIU DE GUÍXOLS PER PART DEL CAP DE L'ESTAT, FRANCISCO FRANCO, A EFECTES DE GAUDIR DE BENEFICIS PER A LA RECONSTRUCCIÓ DEL MUNICIPI, AFECTAT PER BOMBARDEJOS DE GUERRA	1943 - 1943	VGJ0003
TARGETÓ PUBLICITARI DEL NEGOCI DE VICENÇ GANDOL "OFICINA INFORMATIVA DE LA COSTA BRAVA", UBICADA AL CARRER MAJOR DE SANT FELIU DE GUÍXOLS, DEDICADA AL LLOGUER I VENDA DE FINQUES I A SERVEIS TURÍSTICS, ENTRE D'ALTRES ACTIVITATS	[1948] - [1948]	VGJ0019
"SEGON ACTE D'AFIRMACIÓ ESTOMACAL". INVITACIÓ SATÍRICA I MENÚ D'UN ÀPAT A L'HOTEL MURLÀ. REVERS SIGNAT PELS COMENSALS, ENTRE ELLS, VICENÇ GANDOL, JOSEP M. VIADER, JOSEP ANGLADA, ENRIC DESCAYRE, JAUME LLADÓ, JOAN PUIG, ANTONI AMETLLER ARXER I MARTÍ PALAHÍ	1949. 5. 28 - 1949. 5. 28	VGJ0004
TEXT SATÍRIC PEL QUAL ELS REIS D'ORIENT CONCEDEIXEN A ENRIC SERRA GISPERT EL DRET A OSTENTAR UNA ESCOPETA I UN REVÒLVER AL RÈTOL DE LA SEVA FONDA "CAL SABRE"	1949 - 1949	VGJ0008
"CASTAÑADA LITERARIA". INVITACIONS I PROGRAMA SATÍRIC DE LES EDICIONS VIII I X DE LA VETLLADA QUE TINDRÀ LLOC AL C.A.U.	1951 / 1953	VGJ0005
"HISTORIA DE NUESTROS BAÑOS". CARTA OBERTA DE VICENÇ GANDOL A JOSEP ENSESA SOBRE ELS INICIS DELS BANYS DE SANT POL - S'AGARÓ, PUBLICADA A LA REVISTA DE S'AGARÓ (FOTOCÒPIA DEL TEXT APAREGUT A LA REVISTA)	1954 - 1954	VGJ0017

CARTELL INFORMATIU DE LES ACTIVITATS CULTURALS, LÚDIQUES I FESTIVES QUE TINDRAN LLOC A S'AGARÓ DURANT L'ESTIU. VERSIÓ EN ANGLÈS I EN FRANCÈS	1955 - 1955	VGJ0016
PROGRAMA DEL RECITAL DE DANSES I BALLADA DE SARDANES QUE TINDRÀ LLOC A LA PLAÇA DEL ROSERAR DE S'AGARÓ AMB MOTIU DELS ACTES D'HOMENATGE AL COMPOSITOR JULI GARRETA	1957 - 1957	VGJ0014
"FESTIVALES MUSICALES S'AGARÓ. JARDINES <SENYA BLANCA>". PROGRAMA DELS CONCERTS DE MÚSICA CLÀSSICA ORGANITZATS A S'AGARÓ AMB MOTIU D'AQUEST FESTIVAL	1957 - 1957	VGJ0013
REBUT DEL DONATIU VOLUNTARI A FONS PERDUT REALITZAT PER VICENÇ GANDOL A FAVOR DE LA SOCIETAT RECREATIVA NOU CASINO LA CONSTÀNCIA PER TAL DE MILLORAR LA SITUACIÓ ECONÒMICA D'AQUESTA ENTITAT	[1978?] - [1979?]	VGJ0021
ANOTACIONS REFERIDES A DESPESES I PROBLEMES SOBRE LA COMPRA I CONDUCCIÓ DE VEHICLES, PROBABLEMENT RELACIONADES AMB L'OFICINA DE SERVEIS IMMOBILIARIS I TURÍSTICS QUE VICENÇ GANDOL TENIA AL CARRER MAJOR DE SANT FELIU	1979 - 1979	VGJ0020
"VELLESA. L'ÚLTIM VALS". POEMA SOBRE LA VELLESA ESCRIT PER A ISABEL TORRENT O DEDICAT A ELLA AMB MOTIU D'UN 81è ANIVERSARI	1980 - 1980	VGJ0009
"UN GOS QUE ES DEIA <BOBBY> I UNA CARRETERA". MANUSCRIT DE VICENÇ GANDOL REMEMORANT LA IDEA I EXECUCIÓ A LA POSTGUERRA, DURANT EL SEU MANDAT COM A ALCALDE, DE LA CONSTRUCCIÓ DE LA CARRETERA DE SANT FELIU A SANT POL QUE PASSA PER LA VOLTA DE L'AMETLLER <i>EL TEXT ESTÀ DEDICAT "AL SELECTE AMIC ANTONI AMETLLER I ARXER"</i>	1980. 1. 1 - 1980. 1.31	VGJ0001
ESQUELA RECORDATORI DE LA DEFUNCIÓ DE MONTSERRAT MARTÍ CARRERAS, OCORREGUDA EL DIA 7 D'AGOST ALS 89 ANYS D'EDAT	1986 - 1986	VGJ0026
RETAGS DE PREMSA DEL SETMANARI LOCAL "ÀNCORA" AMB ARTICLES ESCRITS PER VICENÇ GANDOL O REFERITS A LA SEVA PERSONA	1988 - 1990	VGJ0022
PROGRAMA DE MÀ D'UNA "CORRIDA DE TOROS" A LA PLAÇA DE BRAUS DE SANT FELIU DE GUÍXOLS ORGANITZADA AMB MOTIU DE LA FESTA MAJOR DEL MUNICIPI	1990 - 1990	VGJ0010
NECROLÒGICA DE VICENÇ GANDOL JORDÀ, MORT A L'EDAT DE 100 ANYS, PUBLICADA A LA PREMSA COMARCAL (DIARI DE GIRONA I EL PUNT) I LOCAL (SETMANARI ÀNCORA)	1991 - 1991	VGJ0023
ESQUELA RECORDATORI DE LA DEFUNCIÓ DE VICENÇ GANDOL JORDÀ, OCORREGUDA EL DIA 8 DE FEBRER ALS 100 ANYS D'EDAT	1991 - 1991	VGJ0025

GOIGS DE SANT FELIU L'AFRICÀ, PATRÓ DE LA CIUTAT DE SANT FELIU DE GUÍXOLS	[s. d.]	VGJ0018
"LEMA: VISCA EL SUFRAGI UNIVERSAL I PER URNA UN ORINAL". POEMA SATÍRIC	[s. d.]	VGJ0007
"CASTANYADA LITERARIA". POEMA SATÍRIC	[s. d.]	VGJ0006

2. Fotografies

Podeu consultar el catàleg de les fotografies i accedir a una reproducció digitalitzada al recurs web [Arxius en Línia](#)